

NIJS Joagertje

Jaargang 17

nummer 5

mei 2017

Maandelijks Nieuwsblad voor Onderdendam en Omstreken

20 jaar Molenstichting Onderdendam

De molenstichting bestaat dit jaar 20 jaar. Ter ere daarvan staat een groot deel van het Nijsjoagertje in het teken van molen De Hunsingo. In dit eerste artikel kunt u de geschiedenis van de molen en de molenstichting lezen.

De oude molen

Beknpte geschiedenis van Molen Hunsingo

Al voor 1616 moet er op vrijwel dezelfde plaats als de Hunsingo een standaard (rogge) molen hebben gestaan. De molen komt voor op een kaart van 1686.

Op 23 maart 1714 is deze molen omgewaaid en werd er op vrijwel dezelfde plaats een koren (rogge)- en pelmolen gebouwd. Dit was een achtkante grondzeiler.

In 1855 werd de grondzeiler afgebroken en vervangen door een achtkante stellingkoren- pelmolen. In 1926 kocht molenaar Haitsma de molen. De molen werd voorzien van een 20 pk benzinemotor en het pelwerk werd uit de molen gesloopt. De molen bleef dienst doen als korenmolen. In april 1939 is door een storm een roe van de molen gewaaid. De molenaar heeft dit niet laten repareren, maar een aantal maanden later de molen tot de

onderbouw afgebroken. Tijdens de tweede wereldoorlog heeft molenaar Haitsma het volgehouden met de 20 pk benzinemotor. Uiteindelijk heeft Haitsma de molen verkocht aan een plaatselijke aannemer Triezenberg en heeft de molen tot 1996 gediend als opslagplaats voor bouwmaterialen.

In 1997 heeft Molenstichting Onderdendam de molen aangekocht met het doel de molen in volle glorie te herstellen. Het waren de ambtenaren Paap en Koomans van den Dries, die bij de oplevering van de kademuren, het VDO verzochten om de restauratie van de molen op de agenda te zetten. In 1999 zijn reeds een aantal noodzakelijke aanpassingen aan de molen verricht zodat het kon dienen als vertrekplaats voor de trekschuittheatertochten en als pleisterplaats voor de deelnemers aan de Ruige Route.

Bij een trekschuittheatertocht

In februari 2004 heeft 'Molen Hunsingo' de status gekregen van Rijksmonument. Eind 2004 is gestart met de volledige restauratie van de onderbouw van de molen. Deze restauratie maakte deel uit van Leader Hoogeland. Met

EU-gelden werd een injectie gegeven om de leefbaarheid en de toeristisch-recreatieve ontwikkeling van Onderdendam te stimuleren.

De naam "Hunsingo"

Onderdendam is in 1803 door Napoleon aangewezen als hoofdplaats van het gewest Hunsingo. Er mocht nu recht gesproken worden en de vele zijlvesten die vergaderden in het waterschapshuis verenigden zich tot het Waterschap Hunsingo. Dit waterschap is door fusies met meerdere waterschappen nu haar naam verloren en is verhuisd naar de stad Groningen. De bestuurders konden de lokroep van een groter gebouw met de daarbij behorende traktementen niet weerstaan. Om de naam "Hunsingo" toch in het dorp te houden is besloten om de molen deze naam te geven.

In de steigers

De eerste fase

De eerste fase betrof het herstel van de molenromp tot en met de stelling, inclusief het inrichten van de begane grond, expositiezolder, gastenverblijven en het realiseren van het bijgebouw met keuken en toiletvoorzieningen. Het werk werd gegund aan Bouwbedrijf Hylmar Diemer in Winsum.

Met deze eerste fase was een bedrag gemoeid van 318.270,00 euro. De molen is op 1 juni 2005 feestelijk geopend door de gedeputeerde van de provincie Groningen de heer Bleker en burgemeester Everts.

De Molenstichting heeft hier zelf 93.270,00 euro bijgedragen. De stichting heeft hier een hypotheek voor afgesloten met een looptijd van dertig jaar.

Jans Zwiers en Rens Kalsbeek waren de eerste pachters van de molen. Hun exploitatie richtte zich voornamelijk op Erfgoedlogies en Lunchcafé. Dit sloot naadloos aan op de doelstelling van de Molenstichting. De molenactiviteiten werden door het hele dorp omarmd en bezocht.

De gemeente Bedum benoemde Molen Hunsingo als officiële trouwlocatie. De arrangementen die Rens ontwikkelde voor toeristen waren een succes. Dit motiveerde de Molenstichting om de 2e fase van de restauratie op de agenda te zetten.

De tweede fase

De Molenstichting Onderdendam heeft op 14 oktober 2005 een verzoek ingediend bij het Ministerie van OCW om mee te werken aan de realisatie van de tweede fase van de restauratie. Het ging hier om een begroot bedrag van 451.459,00 euro.

Fase 2 behelsde de complete opbouw van de bovenbouw inclusief maalwerk, gevlucht, kap, staart en gaande werk. De heer Keunen, werkzaam bij Monumentenzorg attenderde het bestuur op een passende achtkant bij familie Slaghekke in Rijssen.

De achtkant bij Rijssen

Vervoer van de achtkant

Opslag bij Wieringa

Onder leiding van Molenbouwer Doornbosch uit Rijssen heeft de molenstichting met hulp van tientallen vrijwilligers uit het dorp deze houten achtkant opgehaald en in Onderdendam opgeslagen.

Bestek en voorwaarden van de restauratie zijn opgesteld door ing. G.J. van Reeuwijk, consultant van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, februari 2006.

Om het bestuur een steuntje in de rug te geven werd een externe commissie van aanbeveling in het leven geroepen. Deze commissie bestond uit Burgemeester en Wethouders van de gemeente Bedum aangevuld met de heer R.J. Clevering voormalig voorzitter van het Waterschap Hunsingo en de heer P. Hellinga, molendeskundige uit Oegstgeest.

In december 2006 heeft de minister goedkeuring gegeven voor de tweede fase. De Molenstichting moest zelf 144.000,00 euro bijdragen. In de gesprekken met landelijke fondsen bleek dat er veel waardering bestond voor dit breed gedragen project.

Tweehonderd zestien donateurs op een huizenbestand van 230 woningen gaf de doorslag voor geldelijke steun. Binnen twee maanden was de financiering rond.

De restauratie van de tweede fase is mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van: Monumentenzorg, gemeente Bedum, Provincie Groningen, JB Scholtenfonds, Dynamo Fonds, Bankgiro loterij, Stichting TBI, Prins Bernhard Cultuurfonds, Dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds het VSB-fonds en de stimuleringsfond van de Rabobank. Verder door sponsoring in werk en tijd van o.a. Makelaardij Bruintjes en Keurentjes, Dhr. Wieringa, Loonbedrijf Wieringa, Wagenborgen Nedlift en aanneulingsbedrijf van der Reijt.

Ook mogen een aantal bedrijven die onze "duizendmaal dank" actie tot een succes hebben gemaakt niet ongenoemd blijven De Gasunie, Nederlandse Aardolie Maatschappij, Hanzevast Capitals en vooral Koop Tjuchem die

ons zeer royaal hebben gesteund. Maar ook de kleinere sponsoren en mensen die onze stichting een warm hart toedragen en ons met kleine bedragen hebben gesteund. Ook het Nut en de Pieter Koops Stichting willen wij bedanken voor hun bijdrage. Molenstichting Onderdendam is nu een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) en daarmee vrijgesteld van belasting op schenkingen en legaten.

De restauratie van de tweede fase is uitgevoerd door Anne Doornbosch (jr) uit Adorp. Deze jongste telg uit een molenbouwersfamilie is zijn vader opgevolgd die door een val van een molen in Duitsland niet meer in staat was de honneurs waar te nemen. Aan de duif op de vang van de Hunsingo kunt u herkennen dat het een "Doornbosch" molen is.

Jan Knecht krijgt zijn vaste aanstelling als eerste molenaar en Catrienus Rouwé is als tweede molenaar werkzaam op de Molen Hunsingo. Elke zondag zijn ze actief en kunt u de molen bezoeken voor informatie of een praatje met de molenaars.

In april 2009 hebben Jans en Rens de molen overgedragen aan Laurens Speek en Andre Kliphuis. Vanaf dit moment is er sprake van een restaurant in de Molen Hunsingo. De herinrichting van het dorp Onderdendam maakte de molen echter twee jaar lang onbereikbaar. Door deze tegenslag zijn Laurens en Andre uitgeweken naar Appingedam.

Molen Hunsingo: broedplaats van culinair jong talent

In februari 2012 gaat Steven Klein Nijenhuis aan de slag als chef-kok op Molen Hunsingo. Hij noemt het restaurant "In de Molen". Met succes. De klantenkring die hij had opgebouwd in "Herberg de Valk" in Middelstum wisten hem meteen weer te vinden. Toen hij in december 2013 als jongste chef-kok een Michelin-ster binnenhaalde was het restaurant elke avond volgeboekt.

Restaurant "Herberg Onder de Linden" in Aduard zag in Steven de gewenste opvolger van chef-kok Geerhard Slenema die tevens in het bezit van een Michelin-ster was. Steven kon deze verleiding niet weerstaan en vertrok in november 2016 met zijn Tanja naar Aduard. Een uitgelezen kans voor de vierentwintigjarige Martin Kooijker die als souschef bij Steven werkte. Martin is nu de trotse uitbater van Restaurant "De Molenaar". Als chef-kok heeft hij de afgelopen maanden zijn visitekaartje afgegeven door fantastisch te koken. We hopen dat Martin de wind in de zeilen krijgt in Molen Hunsingo.

Het bestuur van Molenstichting Onderdendam

Anton Kamminga: voorzitter

Meine Bosma: secretaris

Bob Assenberg: penningmeester

Rob Zijlstra: PR-functionaris

Molen Hunsingo tijdelijk buiten gebruik

Het is u misschien al opgevallen dat de molen stil staat de afgelopen weken. Bij de bouw van de molen heeft het bestuur gekozen voor deelbare roeden. Een roede is de metalen wijk waar het hekwerk aan is bevestigd.

Onze roedes zijn gemaakt naar de nieuwste technische inzichten die aanwezig waren in het werkveld. Door de roeden deelbaar te maken was het mogelijk om de binnenkant te verzinken. Hierdoor zou de roestvorming worden voorkomen. De twee delen van de roede worden in elkaar geschoven en met bouten aan elkaar gekoppeld.

Hier is een technische rekenfout gemaakt. Bij twee molens met een gevlucht van 25 meter of meer, zijn er bouten geknapt. Op verzoek van de Rijksdienst is onze molen tot nader orde stilgezet.

Metingen en onderzoek moet uitwijzen hoe de veiligheid op de molen gewaarborgd kan worden. Veiligheid gaat voor alles en we hopen dat dit probleem vóór 13 mei is verholpen.

Het bestuur van de Molenstichting

Gratis lunch voor donateurs molenstichting

Op 13 mei is het Nationale Molendag en wordt álle 190 donateurs van Molen Hunsingo een gratis lunch aangeboden!

Tijdens de Nationale Molendag gaat Martin Kooijker van restaurant De Molenaar de trouwe donateurs van Molen Hunsingo eens extra verwennen. Om klokslag 12 uur verzorgt hij een gratis lunch voor alle donateurs met hun aanhang. De donateurs hebben al die jaren de molen ondersteund met geld en werkzaamheden. In samenwerking met Martin wil de Molenstichting Onderdendam deze steun belonen met een uitgebreide lunch.

Natuurlijk bent u de hele dag welkom bij de molenaars Jan Knecht en Catrienus Rouwé voor een uitgebreide rondleiding. Maar tussen twaalf en één uur zal Martin uw gastheer zijn. Restaurant "De Molenaar" pakt dan uit met een smakvolle lunch. Lunch, koffie en thee worden u gratis aangeboden. Andere drankjes dient u zelf af te rekenen. Wij hopen op uw komst.

Mail vóór 10 mei uw naam en aantal gasten door

Om een indruk te krijgen van het aantal gasten die de lunch gaan gebruiken verzoeken wij u om u voor 10 mei op te geven middels een mail naar Restaurant De Molenaar (info@restaurantdemolenaar.nl). Mocht u niet beschikken over een internetverbinding vraag dan een kennis om u aan te melden.

Martin en het bestuur van Molenstichting Onderdendam

